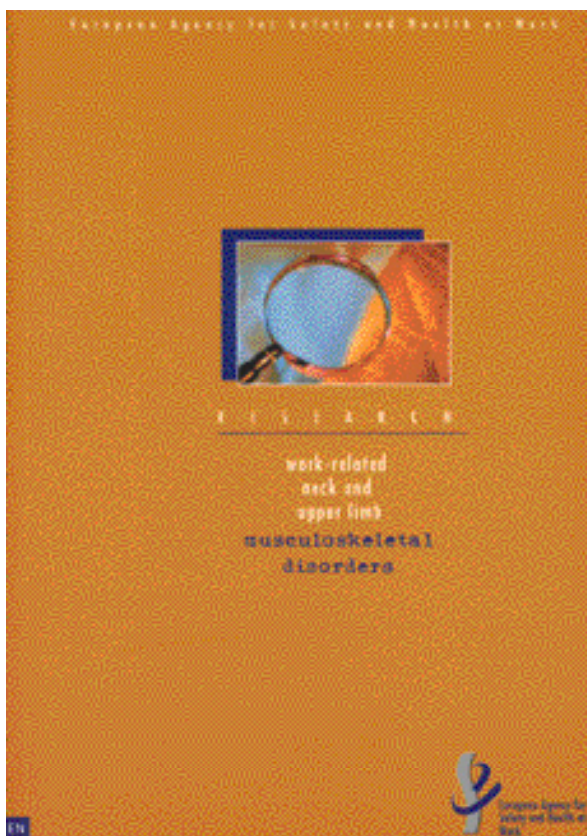

Postihnutia kostrového svalstva krku a horných končatín súvisiace s prácou:

Súhrn Správy agentúry

S prácou súvisiace postihnutia kostrového svalstva krku a horných končatín (WRULDs) sú najbežnejšie choroby, ktoré postihujú milióny Európskych robotníkov vo všetkých oblastiach zamestnanosti. Tent Informačný list dáva do pozornosti kľúčové závery Správy agentúry, ktorá zhrnula rozsah východiskového materiálu, príčiny a prevenciu problému.

Správa o postihnutiach kostrového svalstva krku a horných končatín súvisiacich s prácou (WRULDs) bola zverená Európskej agentúre pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a ňou aj publikovaná. Správa posudzuje súčasný stav vedeckých poznatkov o príčinách WRULDs a stratégiách ako ich zvládať. Obsah schválila odborná vedecká skupina. Zástupcovia zamestnávateľa a zamestnancov, ako aj celý rad oficiálnych orgánov z členských štátov EÚ, prispeli svojimi do správ svojimi vstupmi. Práca bola iniciovaná na základe požiadavky Európskej komisie a realizovaná Univerzitou v Surrey, UK.

Kľúčové závery a odporúčania

- Súčasné vedecké poznatky už poskytujú zamestnávateľom dostatok informácií aby chránili robotníkov pred najväčšími rizikami vzniku WRULDs.
- Potrebne sú konzultácie, aby sa odstránil nedostatok dostupných štandardizovaných metód v členských štátoch, aby sa mohli zaoberať s WRULDs.

- V celom rade oblasti treba uskutočniť ďalší výskum.

Rozsah problému

V rámci Európskej únie (EÚ) existuje už značné množstvo dôkazov o tom, že WRULDs predstavuje závažný problém pokiaľ ide o poškodenie zdravia a s tým spojené náklady pracoviska. Problém sa bude pravdepodobne zväčšovať, pretože robotníci sú stále viac vystavení rizikovým faktorom na pracovisku práve v súvislosti s týmito postihnutiami.

Údaje, ktoré sú k dispozícii zo severských krajín a Holandska poukazujú na to, že náklady na WRULDs dosahujú 0,5 % až 2 % hrubého národného produktu.

Hoci štúdie hovoria o tom, že WRULDs postihuje značnú časť robotníkov v členských štátoch, percento výskytu, ktoré poznáme, sa medzi členskými štátmi dosť rôzni. Priame porovnanie zhromaždených údajov a rôznym spôsobom analyzovaných je ťažké a aj málo vieme o tom, nakoľko sú tieto informácie spoľahlivé. Napriek tomu štúdie, ktoré použili podobný postup, hovoria o veľkých rozdieloch. Skúmanie príčin takých veľkých rozdielov si vyžaduje ďalší výskum.

Ohrozené skupiny

WRULDs sa môžu vyskytovať vo všetkých druhoch zamestnaní a pracovných odvetví. Hoci niektoré typy zamestnaní sú zvlášť ohrozené.

Špecifické odvetvia s vysokou mierou rizik a rizikové skupiny sú:

- poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybársky priemysel
- spracovateľské odvetvia, ťažba
- obsluha strojov
- remeselníci, krajčíri
- stavebníctvo
- veľkoobchod, maloobchod a opravy
- hotely, reštaurácie a stravovacie zariadenia
- sekretárky, pisárky na stroji
- nakladači/vykladači

Fakty hovoria o tom, že ženy sú viac postihnuté ako muži, zväčša v súvislosti s typom práce, ktorú vykonávajú než pre osobnostné rozdiely, alebo rozdiel v pohlaví. Význam rozdielov v súvislosti s rozdielom pohlavia a ich implikácie do úprav boli zväčša mimo záber správy, ale vyžadujú si zrejme viac výskumu.

Biologický pôvod ťažkostí

Existujú silné argumenty že WRULDs vznikajú na biologickom podklade. Vedecké štúdie pojednávajúce o biomechanike, matematickej modelácii a priamom meraní fyziologických zmien poskytujú súdržný a presvedčivý argument o biomechanicky indukovanej patológii ťažkostí, ktoré postihujú svalstvo, nervy, šľachy a iné telesné tkanivá.

Pochopenie biologických mechanizmov WRULDs je rôzne podľa

špecifických ťažkostí. Napríklad pre syndróm karpálneho tunela máme až mimoriadne vedomosti, pričom pre iné postihnutia je potrebný ďalší výskum. Ale aj pri tých postihnutiach, kde je vedomostný základ menší, existuje hodnoverná hypotéza pre biologický pôvod a výskum sa tým ďalej zaoberá.

Súvislosť WRULDs s prácou

Vedecké práce už potvrdili silný pozitívny vzťah medzi niektorými typmi WRULDs a výkonom práce, najmä v prípadoch kde boli robotníci silne vystavení takémuto tlaku.

Nasledovné pracovné faktory zvyšujú riziko WRULDs:

- nefyziologický postoj
- stereotypné pohyby
- ručné používanie sily
- vibrácie ramena
- priame mechanické pôsobenie na telesné tkanivo
- chladné pracovné prostredie
- ako je organizovaná práca
- ako vnímajú robotníci organizáciu práce (psychosociologické pracovné faktory)

Pochopenie interakcií medzi rizikovými faktormi (aký účinok majú kombinácie vystavenia faktorom na celkovú úroveň rizika poškodenia) je limitovanejšie. To znamená, že je ťažko dať presné odhady úroveň rizika postihnutia pre rôzne typy vystavenia sa rizikovým faktorom na pracovisku. V každom prípade však robotníci v skupine extrémneho vystavenia sa riziku môžu a mali by byť identifikovaní. Toto by malo byť prioritou pre každú stratégiu prevencie.

Výskum už potvrdil, že zníženie biomechanickej záťaže na telo z vystavenia sa rizikovým faktorom pracoviska, redukuje všeobecne prevažujúce rozšírenie bolesti krku a kostrového svalstva. Toto je ďalším dôkazom vzťahu medzi výkonom práce a týmito postihnutiami.

Rozsah prevencie

Súčasný vedecký poznanie a existujúce všeobecné informácie v Európskych smerniciach o zdraví a bezpečnosti a aj inde, už poskytujú niektoré stratégie na prevenciu WRULDs. Sú to:

- odhad rizík
- sledovanie zdravia
- zamestnanecké informácie
- školenie
- ergonomické pracovné systémy
- prevencia únavy

Pod ergonomickým zásahom rozumieme pozorovanie vplyvu celého pracoviska, zariadení, metód práce a organizáciu práce a pod. na identifikáciu a riešenie problému. Primeraný ergonomický zásah do akéhokoľvek špecifického postihnutia pravdepodobne pomôže pri prevencii iných ťažkostí, pretože bežné biologické procesy sú zapojené do niekoľkých postihnutí.

Organizácie, ktoré sa už zapojili do preventívnych ergonomických a pracovných programov by mali pomôcť rozvinúť opatrenia aj v iných organizáciách. Mali by sa tiež vzájomne podporovať aby vyhodnocovali účinnosť preventívnych programov

Potreba konsenzu v EÚ

Súčasný vedecký poznanie už zamestnávateľom poskytuje informácie aby chránili robotníkov vystavených najväčšiemu riziku. Avšak správa hovorí o potrebe ďalších konzultácií a štandardizácii na úrovni EÚ v celom rade oblastí.

- Normotvorné kritériá na odhad WRULDs v celej EÚ ešte nie sú k dispozícii.
- Na vytvorenie kladného postoja k štandardizácii odhadov rizík WRULD sú potrebné ešte ďalšie konzultácie.

Ako získať správu

Plné znenie správy je publikované na webovej stránke agentúry <http://agency.osha.eu.int/publications/reports/>.

Publikovaná správa - „S prácou súvisiace postihnutia kostrového svalstva krku a horných končatín“, Buckle, P., Dvereux J., European Agency for Safety and Health at Work, 1999, ISBN 92-828-8174-1 – sa dajú objednať u EC s Publications Office-OP v Luxemburgu (<http://euro-op.eu.int/>), alebo u predajcov. Cena je 7 EUR (bez DPH).

Informačná kampaň EÚ o muskuloskeletálnych ťažkostiach.

„Obráťte sa chrbtom k postihnutia kostrového svalstva súvisiacim s prácou/ je téma Európskeho týždňa o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktorý sa organizuje v 15 členských štátoch Európskej únie v októbri 2000. Agentúra pripravila informačný list a iné informačné materiály na podporu týždňa. <http://osha.eu.int/ew2000/> je priame spojenie s informáciami o Európskom týždni.